

DEVELOPMENT ADMINISTRATION IN INDIA

(With Special Reference to Punjab) – II
Semester - VI

Time Allowed : 3 Hours]

[Maximum Marks : 75

Note : The candidates are required to attempt two questions each from Section A and B carrying 12 marks each and the entire Section C consisting of 9 short answer type questions carrying 3 marks each.

Section - A

1. Describe the features of developing countries.
2. Examine the meaning, nature and scope of Comparative Public Administration.
3. Define Planning. Examine the objectives of Socio economic planning in India.
4. Discuss the composition, functions and role of National Development Council.

Section - B

5. How does Parliament exercises control over public enterprises in India ? Discuss.
6. Explain Welfare State. Is India a welfare State ? Examine.
7. Examine the welfare measures undertaken for Scheduled Castes in Punjab.
8. Discuss the composition and functions of Punjab State Commission for Women.

Section - C

9. Answer each short type question in 50 words i.e. 7-8 lines :
  1. What do you understand by Development of Administration?
  2. What is the scope of Comparative Public Administration ?
  3. Write three administrative features of developed countries.
  4. Write three objectives of planning in India.
  5. Give three differences between Public Corporation and Government Company.
  6. Write four provisions that show India is a Welfare State.
  7. Write two methods of Parliamentary Control over public enterprises in India.
  8. What are Backward Classes ?
  9. Write composition of State Social Welfare Advisory Board of Punjab.

Punjabi Version

ਨੋਟ : ਭਾਗ ਓ ਅਤੇ ਅ ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 12 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ ਬ ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 9 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3-3 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ।

ਭਾਗ - ਓ

1. ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
2. ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਲੋਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਅਰਥ, ਸਰੂਪ ਅਤੇ ਖੇਤਰ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰੋ।
3. ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰੋ।
4. ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਕਾਸ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੀ ਬਣਤਰ, ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ - ਅ

5. ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਜਨਤਕ ਉਦਮਾਂ ਉੱਪਰ ਸੰਸਦ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੰਟਰੋਲ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ? ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
6. ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। ਕੀ ਭਾਰਤ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਰਾਜ ਹੈ ? ਨਿਰੀਖਣ ਕਰੋ।
7. ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਕਦਮਾਂ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰੋ।

8. ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਆਯੋਗ ਦੀ ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ - ਏ

9. ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ 50 ਸ਼ਬਦਾਂ ਜਾਂ 7-8 ਸਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ :

1. ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ ?
2. ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਲੋਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਖੇਤਰ ਕੀ ਹੈ ?
3. ਵਿਕਸਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਲੱਛਣ ਲਿਖੋ।
4. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਉਦੇਸ਼ ਲਿਖੋ।
5. ਲੋਕ ਨਿਗਮ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਤਿੰਨ ਅੰਤਰ ਲਿਖੋ।
6. ਉਹ ਚਾਰ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਲਿਖੋ ਜੋ ਦੱਸਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਭਾਰਤ ਇੱਕ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਰਾਜ ਹੈ ?
7. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਉੱਦਮਾਂ ਉੱਤੇ ਸੰਸਦੀ ਕੰਟਰੋਲ ਦੇ ਦੋ ਤਰੀਕੇ ਲਿਖੋ।
8. ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ?
9. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਦੀ ਬਣਤਰ ਲਿਖੋ।